

Стратегія територіального інноваційного розвитку в контексті регіональної економічної самоорганізації

С.В. Куракса *Харківський інститут управління*

61013 Україна, м. Харків, вул. Шевченко, 24

В. М. Куракса *Харківський торгово-економічний інститут КНТУ*

61001 Україна, м. Харків, пров. О. Яроша, 9

Світові тенденції економічного розвитку свідчать про те, що в передових країнах світу приріст ВВП на 75-100% відбувається за рахунок інноваційних технологій, які забезпечують збільшення обсягів виробництва товарів і послуг не шляхом розширеного використання природного ресурсного потенціалу, а шляхом підвищення продуктивності праці і збільшення обсягів випуску наукоємної продукції [1]. Вирішальну роль у забезпеченні Інноваційного характеру економічного розвитку передових країн відіграє їх людський капітал [2]. В нашому дослідженні стратегії розвитку територій у відповідності з передовими світовими тенденціями, та при обранні принципів і шляхів реалізації такої стратегії ми виходимо з того, що соціально-економічний розвиток людських спільнот в цілому і інноваційний розвиток, зокрема, в рівній мірі залежить як від людського так і від соціального капіталів суспільства. Саме разом ці капітали визначають лідируючі позиції національних спільнот в світовому конкурентному середовищі, в якому ведеться змагання за доступ до ресурсів розвитку і ринків збуту глобалізованого світу [3]. При обранні підходів до вибору шляхів реалізації стратегії територіального розвитку ми поділяємо ту точку зору, що інженерний та суто науковий підходи до інноваційного розвитку у купі із державним адмініструванням, при їх певній значущості, не здатні вирішити проблеми інноваційного розвитку в нашій країні [4]. Природно, що забезпечення інноваційного розвитку країни має свою регіональну складову оскільки не тільки приріст національного, а і регіонального ВВП повинен цілком, або в своїй переважній більшості формуватися за рахунок інновацій, при чому не тільки в економічній, а і в соціальній сферах. Вагомими факторами забезпечення нової якості приросту

ВВП на регіональному рівні виступають ті складові людського капіталу, що пов'язані з рівнем знань, вмінь і навиків, а отже якістю освіти і рівнем кваліфікації як окремої особистості, так і всього загалу акторів соціального і економічного середовища, а також розвиток і вдосконалення на синергетичних засадах суспільної самоорганізації територіальної економіки і соціуму. Синергію територіальної суспільної самоорганізації необхідно спрямовувати на створення сприятливих умов для регіонального інноваційного розвитку використовуючи ті регіональні особливості, переваги та точки росту які існують на місцевому рівні. Зокрема для Харківського регіону, такими перевагами є наявність: кількох десятків ВНЗ 1- 4 рівнів акредитації, в тому числі і тих, що займають верхні щаблини в національному рейтингу ВНЗ; знаних академічних і галузевих дослідницьких установ і національних дослідницьких центрів та технопарку; всесвітньо відомих підприємств в таких галузях сучасного виробництва як авіабудування, енерго та машино будування, виробництво високотехнологічної зброї і інші. Водночас в регіоні існує досить розвинена фінансова і транспортна інфраструктура.

З нашої точки зору така виграшна комбінація навчальних і дослідницьких закладів у поєднанні з належним менеджментом і вдалою організацією фінансування - через пайові інноваційні та інвестиційні фонди - може вилитись в утворення специфічних інноваційних кластерів.

До складу таких кластерів разом із ВНЗ входитимуть також фінансові, наукові, консалтингові установи і виробничі підприємства та відповідні заклади інфраструктури послуг, котрі забезпечать функціонування такого інноваційного кластерного утворення.

Роботу такого територіального інноваційного кластеру в цілому можна собі уявити як перенос на інноваційне підґрунтя синтезованих механізмів роботи фінансово-промислових груп та територіальних міжгалузевих об'єднань поєднаних зацікавленістю у випуску і реалізації високорентабельної інноваційної продукції. Ці об'єднання при вирішенні питань фінансування і виробництва товарної продукції спиратимуться на поглиблені маркетингові

дослідження потреб ринку та можливих обсягів реалізації привабливої для ринку науково – технічної продукції. Описані кластерні територіальні угруповання стануть своєрідними інноваційно - логістичними холдингами в яких органами цілеполагання будуть маркетингові структури і територіально орієнтовані інститути спільного інвестування, а органами виконання - проектні, дослідницькі та виробничі структури. Ключовим питанням створення такої кластерної структури є створення територіальних інститутів спільного інвестування з мобілізацію в них фінансових ресурсів широких кіл мешканців регіону і запровадження моделі масової економічно активної поведінки населення. Така модель повинна будуватися на засадах організації успішних солідарних соціально-економічних програм якими можуть бути програми інноваційного розвитку на засадах НТ і ІТ – технологій та розбудови місцевої інфраструктури для покращення якості життя населення.

Щодо ВНЗ, то вони в таких утвореннях будуть не тільки виконувати функції підготовки кваліфікованих фахівців, а і стануть дослідницькими і консалтинговими центрами, що працюватимуть на замовлення членів кластерного угруповання.

Література:

1. Геєць В.М., Семиноженко В.П. Інноваційні перспективи України. – Харків.: Константа, 2006.– 272 с.
2. Новицький В. Імператив інноваційного розвитку.// Економіка України №2, 2007, с.45-52.
3. Куракса С. В., Куракса В.М. Синергетика соціального менеджменту і територіального розвитку // Актуальні проблеми державного управління. Зб. Наук. праць .- Х.: Вид – во ХРІАДУ МАГІСТР, №1(31) 2007.- с 270-278.
4. Куракса С. В., Куракса В.М. Соціальні передумови і інституціональні засади самоорганізації громадян для суспільного впливу на органи самоврядування. - Теорія і практика державного управління.: Зб. Наук. праць .- Х.: Вид– во ХРІАДУ, 2007.-№1(16).- с. 278-235.

